

»Svenska skattereformer har lett till att företag anställer«

Magnus Henrekson är professor i nationalekonomi och vd för Institutet för näringslivsforskning (IFN) sedan 15 år tillbaka. I slutet av 2020 kommer han att lämna vd-tjänsten för att på heltid ägna sig åt forskning och samhällsdebatt. Magnus nås på magnus.henrekson@ifn.se

UNDER 1960- OCH 1970-TALEN kastade en strid ström av svenska entreprenörer och familjeföretagare in handduken och gav upp sitt företagande. Den allt högre skattebelastningen gjorde det till slut ogörligt eller poänglöst att driva företagen vidare.

Bristen på tillväxt i den privata sektorn ledde till en djup kris i början av 1990-talet. Drygt en halv miljon jobb förlorades på tre år; antalet jobb i den privata sektorn var färre än år 1950 trots att befolkningen hela tiden ökat och den offentliga sysselsättningsandelen hade vuxit till nästan 40 procent.

I början av 2020 var läget ett helt annat. Sedan 1993 har det blivit 1,5 miljoner fler invånare, medan antalet jobb i offentlig sektor minskat. Trots detta hade Sverige EU:s högsta sysselsättning (82,9 procent i åldern 20–64). Hur blev detta möjligt? Jo, genom ett dramatiskt trendbrott i det privata näringslivets sysselsättningsutveckling: Från botten 1993 till början av 2020 skapades 1,2 miljoner jobb netto i den privata sektorn i Sverige. Och det årliga antalet nystartade företag har de senaste åren varit dubbelt så högt som i början på 1990-talet. Samtidigt har företagarnas andel av sysselsättningen minskat; företagarna har i genomsnitt blivit mer benägna att anställa.

VARFÖR HAR DÅ INTE Sverige haft samma kräftgång som exempelvis Italien? Om vi i början av 2020 haft samma sysselsättningsgrad som Italien skulle det innebära att antalet jobb skulle legat kvar på 1993 års nivå. Varför inträffade detta trendbrott vad gäller entreprenörskap och företagande i Sverige? Den mest närliggande hypotesen är att fråga sig om det

Magnus Henrekson

så kallade 3:12-reglerna till en början att utdelningar från fåmansbolagsägda företag ofta ändå kom att beskattas med samma skattesats som löneinkomster. Stegvis har detta förändrats. I dag kan alla ägare av företag i aktieföretagsform ta ut minst 177 000 kronor i utdelning med en utdelningsskatt på 20 procent.

Den ägare som tar ut en lön på drygt 50 000 kronor i månaden har rätt att få utdelningar beskattade med denna låga skattesats (förutsatt att det finns utdelningsutrymme) motsvarande 50 procent av företagets lönesumma upp till ett mycket högt belopp. I kombination med att bolagsskatten sänkts i flera steg ner till dagens 21,4 procent ger detta mycket starka skattemässiga incitament att driva företag och skapa stora lönesummor, det vill säga att anställa människor.

I STÄLLET FÖR EN marginalskatt på löneuttag på drygt 63 procent, summerar bolags- och utdelningsskatten till endast 37 procent. I samhällsdebatten verkar de flesta forskare, politiker och opinionsbildare se detta som ett problem. Men kanske är det just den förmånliga skattebehandlingen av inkomster från individuellt företagsbyggande som gjort att Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgrad, trots stark folkökning i hög grad driven av invandring av i många fall lågutbildade människor.

kan ha något att göra med lönsamheten i att driva företag och anställa människor.

Jag konstaterade inledningsvis att individuellt företagande kom att bli allt högre beskattat under efterkrigstiden. Här var 1990/1991 års skattereform ett trendbrott. Dock innebar de

Magnus Henrekson
INSTITUTET FÖR
NÄRINGSLIVSFORSKNING

